

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Tiedoksi: Espoon ympäristökeskus, ymparisto@espoo.fi

Asia: Esitys väliaikaisesta toimenpidekiellosta Espoon Kivenlahteen

Espoon ympäristöyhdistys ry pyytää luonnonsuojelulain 55 §:n mukaista väliaikaista toimenpidekieltoa Espoon Kivenlahdessa sijaitsevalle puistoalueelle, joka sijaitsee Kivenlahdentien ja Merivirrantien rajoittamassa koilliskulmassa ja jonka keskellä on metron rakentamistyömaa. Toimenpidekieltoa haetaan nyt rajatun metrotyömaan ulkopuoliselle puistoalueelle. Tälle alueelle on hyväksytty asemakaava Espoon valtuustossa 29.4.2019 nimellä Kivenlahden metrokeskus, alue 412500.

Alueella on monipuolinen jalopuumetsä, jossa kasvavat luontaisesti syntyneenä kaikki maassamme luonnonvaraisesti tavattavat jalot lehtipuut ja runsaasti pähkinäpensaita. Puiden joukossa on lukuisia kookkaita kynäjalavia, joista suurimman ympärysmitta on 334 cm ja korkeus noin 30 m – näin ollen se kuuluu maamme kookkaimpiin yksilöihin (Kuvat 1, 2 ja 3). Valokuvat otettu ja mittaukset tehty kesällä 2020. Kynäjalava on Suomessa luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen kasvien listalla. Osa järeistä jalopuista on onttolahoja ja niissä on hyvin potentiaalinen uhanalaislajisto, joka on tutkimatta. Kaikki kookkaat puut mitattiin kesällä 2020 ja tulokset valokuvineen voidaan toimittaa tarvittaessa.

Kivenlahden kynäjalavat ovat hyvä esimerkki Espoon kaupungin metsäosaston ja puisto-osaston yhteistyön tuloksista. Dendrologi Heikki Kiurulta joulukuussa 2020 saadun selvityksen mukaan jalopuumetsikön historia on seuraava: Kyseessä on itsestään kylvääntynyt taimikko, jonka siemenpuut ovat peräisin vieressä sijainneen kartanon (purettu 1977) istutetuista kynäjalavista. Jalavametsikön kehittymistä on Espoon kaupungin puisto-osasto auttanut tarkoituksellisesti hoitotoimin. Yhdistyksen mielestä metsikköä voidaan pitää sen historia huomioiden luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisena suojeltuna luontotyyppinä, joka on luontaisesti syntynyt.

Metsikköä ja sen luonnonsuojelulain suojaamia arvoja uhkaavat akuutisti hakkuut, koska aluetta ei ole suojeltu/suojattu asemakaavalla. Toimenpidehakkuita on jo osalla aluetta aloitettu vuoden 2020 aikana. Aktiiviset kaupunkilaiset ovat olleet yhteydessä Espoon kaupungin eri virastoihin ja metron rakentamisen omaan valvontaan, mutta mitään konkreettista ei ole tapahtunut viimeisen vuoden aikana.

Asemakaavoitukseen liittyvissä selvityksissä ei rauhoitettuja puita tai luontotyyppiä ole tunnistettu lainkaan; asemakaavaselostuksessa ei ole niistä mitään mainintaa. Siten selvitykset ovat olleet maankäyttö- ja rakennuslain vastaisesti puutteellisia, eikä hyväksytty kaava muutoinkaan oikeuta toteuttamaan rakentamista niin että hävitetään luonnonsuojelulain suojelemissa arvoja, vaan ne tulee säilyttää.

Espoon ympäristöyhdistys sai tietää ongelmasta vasta asemakaavan hyväksymisen jälkeen, jolloin valtuuston asemakaavapäätöksestä ei enää voinut valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Toimenpidekielto tarvitaan pikaisesti, jotta laitton hävittäminen estetään kunnes suojelutarve on arvioitu virallisesti.

Espoon ympäristöyhdistys katsoo, että esitetty alue täyttää selvästi luonnonsuojelulain 10 §:n 2 momentissa määritellyn yleisen edellytyksen ja 29 §:ssä esitetyn vaatimuksen. Tästä syystä asiantuntijaselvitys alueen luonnon tilasta ja suojeluedellytyksistä on välttämätön ennen kuin rakentaminen voidaan aloittaa.

Espoon ympäristöyhdistys ry

Anni Simola
puheenjohtaja

Kristiina Mod
sihteeri

Kuva 1. Kynäjalavan edessä oleva vaahtera. Korkeus 27,5 m ja ympärysmitta 269 cm. Takana on jättilaisjalavan runko.

Kuva 2. Taaempi vasemmalla oleva on maamme suurimpia kynäjalavia. Mitattu korkeus 30 m ja rungon ympärysmitta 334 cm 1,3 metrin korkeudella.

Kuva 3. Tässä kynäjalavan rungon alaosa.